ОБОБЩЕНА СПРАВКА ЗА ПОСТЪПИЛИ СТАНОВИЩА, МНЕНИЯ И ВЪЗРАЖЕНИЯ

по Доклад за оценка на въздействието върху околната среда (ДОВОС)

ВЕП „Дъбово“ – шест ветрогенератора до 5 MW, с. Дъбово, Община Мъглиж

I. ПРОЦЕДУРЕН СТАТУТ НА ПОСТЪПИЛОТО ВЪЗРАЖЕНИЕ

Правно основание: Чл. 17, ал. 5 от Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС (обн. ДВ бр. 25/2003 г., изм. и доп.) – задължение за представяне на обобщена справка за постъпилите становища, мнения и възражения от обществото обсъждане и начина, по който са взети предвид.

> ⚠**ПРОЦЕДУРЕН ПРОПУСК: ВЪЗРАЖЕНИЕТО Е ПОДАДЕНО СЛЕД ЗАКОНОВИЯ СРОК ПО ЧЛ. 97, АЛ. 6 ЗООС**
>
> **Дата на подаване:** 08.05.2026 г. (вх. № 097/08.05.2026 г. при Кметство с. Дъбово).
>
> **Дата на общественото обсъждане:** 30.04.2026 г.
>
> Съгласно **чл. 97, ал. 6 от ЗООС** (ДВ бр. 91/2002 г., изм. и доп.) писмени становища, мнения и възражения по ДОВОС се подават не по-късно от датата на провеждане на общественото обсъждане включително. Писменото възражение с дата 08.05.2026 г. е депозирано **СЛЕД провеждането на общественото обсъждане на 30.04.2026 г.** и е формално-правно **ПРОСРОЧЕНО** по смисъла на чл. 97, ал. 6 ЗООС. То не поражда задължение за отговор по същество. Независимо от горното, настоящата справка предоставя пълен научен и правен отговор по всяко едно твърдение с оглед принципа на прозрачност и широко обществено участие.

Настоящата справка е изготвена в съответствие с изискванията на чл. 17, ал. 5 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) и представлява официален отговор на всички постъпили възражения и становища в хода на общественото обсъждане, проведено на 30.04.2026 г., и в регламентирания срок след публичното оповестяване на доклада за ОВОС.

Инвестиционното предложение (ИП) касае изграждането на Ветроенергиен парк "Дъбово", с. Дъбово, Община Мъглиж, включващ шест ветрогенератора с единична мощност до 5 MW (с обща капацитет до 30 MW), при следните параметри: височина на кулата до 170 м, диаметър на ротора до 140 м, и съпътстваща инфраструктура. Предложението е предмет на задължителна ОВОС, извършена съгласно разпоредбите на ЗООС.

В хода на процедурата са постъпили следните документи с възражения:

- Писмено Възражение от жители и собственици на имоти в с. Дъбово (вх. № 097 / 02.05.2026 г.), придружено с подписка от 515 лица;

- Устни изказвания, изразени по време на общественото обсъждане на 30.04.2026 г., отразени в официалния протокол.

Екипът от независими експерти, разработил Доклада за ОВОС, е разгледал внимателно всяко едно от направените възражения и предоставя следните мотивирани отговори, основани на научни анализи, измервания и нормативни изисквания, съдържащи се в Доклада за ОВОС и Нетехническото резюме.

II. ОТГОВОР ПО СЪЩЕСТВО НА ПОСТЪПИЛИТЕ ВЪЗРАЖЕНИЯ

2.1. По твърдението за инфразвуковите емисии

Твърдение: *Инфразвукът е пропуснат. Заключението за минималните показатели е немотивирано. В РБ няма норми – при невъзможност за оценка ефектът е недопустим.*

ВЪЗРАЖЕНИЕ: В заданието за ОВОС и в нетехническото резюме са пропуснати емисиите от инфразвук, доказано генерирани от ветрогенераторите. Никъде в нетехническото резюме не се коментира въздействието на генерираните инфразвукови вълни върху хората и другите живи организми.

А. Правна квалификация – инфразвукът е обхванат от Наредбата за ОВОС

Фактически невярно: Инфразвукът е разгледан изрично в Том II, раздел II.4 на ДОВОС. Съгласно нормативните изисквания по реда на екологичното законодателство се изисква оценка на „шум, вибрации, светлинни и топлинни излъчвания, радиация". Инфразвукът е физическа подкласификация на шумовото поле под 20 Hz и е **обхванат от законовото изискване**. Не съществува отделна позиция „инфразвук" в нормативния изброителен списък.

Твърдението, че инфразвуковите емисии са изцяло пропуснати от анализа, е фактически невярно. В Доклада за ОВОС, раздел II.4, е разгледана подробно темата за инфразвука. Нещо повече, в Нетехническото резюме (стр. 11, раздел 3.4) изрично се посочва, че съоръженията предвиждат ефективна изолация от шум, вибрации и инфразвук при спазване изискванията на нормативните актове.

По отношение на научния и нормативен статус на инфразвука:

- Съвременните ветрогенератори са проектирани и сертифицирани съгласно стандарти IEC и EN, включително по отношение на акустичните им характеристики. Инфразвуковите нива, генерирани от съвременните хоризонтално-осеви ветрогенератори (HAWT), са измерими, но многократно под прага на усещане и безопасни за здравето.
- Световната здравна организация (СЗО) и Международната асоциация за изследване на шума (INCE) са установили, че инфразвукът от ветрогенератори при спазване на минималните отстояния (в случая 5000 м до с. Дъбово) не представлява доказан риск за здравето на хората.

- Ветрогенераторите в проекта са на разстояние от 5000 метра от с. Дъбово – десет пъти над нормативното минимално изискуемо разстояние от 500 м по чл. 141, ал. 1 от Наредба № 14/2005 г. На такива разстояния инфразвуковите нива са практически неизмеримо ниски.
- По отношение на твърдението, че в Република България липсват норми за инфразвук от ветрогенератори: действително, специфична нормативна уредба в тази сфера все още се разработва в редица страни. Въпреки това, доколкото не е установена категорична причинно-следствена връзка между нивата на инфразвук при тези разстояния и вреди за здравето, позицията на Доклада за ОВОС е научно обоснована и в съответствие с международната практика.

Б. Научна обосновка при параметрите на ВЕП (ДОВОС, раздел 3.5)

- Обороти: 8–16 об./мин; 3 лопатки → основна честота ≈ **0.6 Hz** – под прага на усещане (8–10 Hz, EN ISO 7196:1995).
- Нива на 200 м: 50–80 dB(G) (LUBW, 2016; TA Larm Sverige). На **5000 м до с. Дъбово**: под **40 dB(G)** след геометрично разсейване и атмосферна абсорбция.
- Праг на перцепция: **85 dB(G)** (EN ISO 7196, DIN 45680). Нивата на 5000 м са **минимум 45 dB(G) под прага** – физически невъзможно да причинят ефект.
- **WHO (2018), Public Health England (2018), NHMRC (2015), UBA Германия (2020):** не установяват причинно-следствена връзка между съвременни ветрогенератори и здравни ефекти над 500 м. При 5000 м въздействие е физически изключено.
- Аргументът „без норми = недопустимо" е **правно неиздържан**: при липса на национална норма се прилагат EN ISO, DIN и ICNIRP – законосъобразна методология, приложена в ДОВОС.

ПРАВНО-НАУЧНО ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Инфразвукът е анализиран в ДОВОС. На 5000 м нивата са 45 dB(G) под прага на перцепция. Международните научни органи не установяват здравни ефекти над 500 м. Твърдението е **НЕОСНОВАТЕЛНО, НЕОБОСНОВАНО и НЕОТГОВАРЯЩО НА НОРМАТИВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ**.

2.2. По твърдението за вододайната зона и питейното водоснабдяване

Твърдение: *Строителните работи ще се извършват във водосборната зона. Водоизточниците са чувствителни. Ще има значителни последици за подземните води, захранващи водоснабдяването.*

ВЪЗРАЖЕНИЕ: Не е разпоредено да се оцени въздействието по време на строителството и експлоатацията върху вододайната (уязвима) зона на с. Дъбово, която според жителите стига от площадката на планирания ветропарк до подножието на Мал тепе, където са

каптажите за гравитационното питейно водоснабдяване. Строителните работи ще се извършват във водосборната област за питейно водоснабдяване.

А. Три официални становища на компетентните органи

- **„Напоителни системи“ ЕАД (Прил. № 12):** имотите-проект са **неполивни**; в тях **няма водопроводи, канали или съоръжения**.
- **„ВиК Стара Загора“ ЕООД (Прил. № 13):** в близост до ветрогенераторите **няма експлоатирани водопроводи и съоръжения**.
- **БДИБР:** насоки без ограничения. **РЗИ-Стара Загора:** изразено **положително становище** по здравно-хигиенните аспекти.

Б. Нормативен статус – извън СОЗ

Наредба № 3/16.10.2000 г. – СОЗ се вписват в кадастъра. **Имотите не попадат в нито един пояс (I, II или III) на СОЗ**. Жалбоподателите не представят картен материал или решение за определяне на СОЗ.

В. Хидрогеоложка обосновка

- Фундирането е до 5 м в приповърхностния хоризонт. Водоносният хоризонт е на **15–25 м** (Казанлъшки район, ДОВОС раздел 5.6) – 3–5 пъти по-дълбоко от фундирането.
- Стоманобетоновите фундаменти са физически непропускливи конструкции. Не се предвиждат взривни или хидравлично разбиващи дейности.

Доклада за ОВОС съдържа подробен анализ на въздействието върху водите в раздели 5.2, 6.2 и 7.2. Относно конкретните опасения:

- Имотите-проект НЕ попадат в границите на санитарно-охранителни зони (СОЗ) на водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване. Това е потвърдено от Напоителни системи ЕАД, клон Горна Тунджа (Приложение № 12) и от ВиК Стара Загора (Приложение № 13).
- Фундаментите на ветрогенераторите се изграждат до дълбочина около 5 метра в приповърхностната земна структура – далеч над нивото на значимите подземни водоносни хоризонти. Не се предвиждат взривни или пробивни работи, нито използване на химикали, класифицирани като опасни вещества по смисъла на приложимите наредби.
- В рамките на строителния период ще се прилагат строги мерки: химически тоалетни ще бъдат осигурени за работниците; при евентуални разливи на масла или смазочни материали ще се прилагат сорбиращи материали; не се предвижда съхранение на опасни вещества на площадката.
- Ако действително съществуват каптажи в непосредствена близост до площадката, жителите следва да предоставят конкретни координати и документация от Общината или ВиК, въз основа на която може да бъде извършена допълнителна проверка. Доклада за ОВОС е изготвен въз основа на официалните документи и справки, предоставени от компетентните органи.

ПРАВНО-НАУЧНО ЗАКЛЮЧЕНИЕ: ДОВОС съдържа пълна оценка, подкрепена с три официални становища. Имотите не са в СОЗ. Фундирането е 3–5 пъти над водоносния хоризонт. Твърдението е **НЕОСНОВАТЕЛНО и противоречи директно на официални документи в ДОВОС.**

Възражението е НЕОБОСНОВАНО спрямо официалните данни от компетентните органи, съгласно които имотите не попадат в СОЗ. Въздействието върху водите е оценено в доклада за ОВОС като незначително и обратимо при прилагане на предвидените превантивни мерки. При наличие на конкретни документи за каптажи в района, те следва да бъдат предоставени официално за допълнителна оценка.

2.3. По твърдението за електромагнитните полета

Твърдение: *Не е оценено ЕМП около електропроводите. Не е ясна СОЗ на подстанцията след осъществяване на ИП.*

ВЪЗРАЖЕНИЕ: Не е предвидена оценка на въздействието от електромагнитните полета около електропроводите за пренос на ел. енергия до подстанцията, на електромагнитния смог около подстанцията и промяната в границите на санитарно-охранителните зони след осъществяване на ИП.

Подстанцията е **изрично изключена от предмета на ИП и план** (посочено многократно в ДОВОС). Нейната оценка е предмет на отделна ОВОС процедура. ЕМП от ВЕЛ 33 kV на 20 м: ел. поле < 2 kV/m (норма ICNIRP: 5 kV/m); маг. поле < 5 μT (норма: 100 μT). На 5000 м до с. Дъбово – в обхвата на естествения геомагнитен фон.

Доклада за ОВОС (Раздел 5.9 и 6.7) разглежда вредните физични фактори, включително електромагнитните полета. Необходимо е да се уточни следното:

- Въздушният електропровод (ВЕЛ) от 2700 м, предвиден като предпочитана алтернатива за свързване на ВЕП "Дъбово" с подстанцията, работи на напрежение 33 kV. При това напрежение и спазване на нормативните разстояния и сервитути (2 м от двете страни по Наредба № 16), генерираните електромагнитни полета са значително под нормативно допустимите нива съгласно Наредба № 9 от 1991 г. за ЕМП.
- Подстанцията, към която ще се присъединява ВЕП "Дъбово", е СЪЩЕСТВУВАЩА и не е предмет на настоящото ИП. Следователно оценка на ЕМП около нея не попада в обхвата на настоящия ОВОС, а е въпрос, който касае разрешителните процедури за самата подстанция.
- В Доклада за ОВОС (т. 5.9) се посочва, че районът вече е засегнат от съществуваща електропреносна инфраструктура. Реализацията на ИП не ще добави нов тип въздействие в средата, а ще увеличи незначително интензивността на вече съществуващото.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: ЕМП от инфраструктурата е многократно под нормите. Подстанцията е извън предмета на ИП. Твърдението е **НЕОСНОВАТЕЛНО.**

2.4. По твърдението за алтернативата за подземен кабел

Твърдение: *Не е предвидена алтернатива за подземен кабел. Разстоянията 5000 м и 2700 м са противоречиви.*

Фактически невярно: Раздел 4.3 от ДОВОС съдържа детайлен сравнителен анализ BEESI на двете алтернативи: ВЕЛ 2700 м (EI = -10) и подземен кабел 13 380 м (EI = -14, 5 пъти по-дълго). ВЕЛ е предпочитана алтернатива с по-малко екологично въздействие. Двете разстояния измерват различни обекти: 5000 м = геодезично разстояние до с. Дъбово; 2700 м = трасе на ВЕЛ до подстанцията (в различна посока). Противоречие не съществува.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Алтернативата е разгледана и обосновано отхвърлена. Разстоянията не са противоречиви. Твърдението е **НЕОСНОВАТЕЛНО.**

2.4. Относно непосочването на конкретни ветрогенератори с характеристики

ВЪЗРАЖЕНИЕ: Не са визирани конкретни ветрогенератори с посочени характеристики, което не дава възможност за коректни прогнози относно генерираните от тях емисии. Посочено е, че одобрените ветродвигатели могат да бъдат сменени с други.

Отговор на Експертния екип:

Тази практика е стандартна за ОВОС на ветроенергийни проекти по следните причини:

- Докладът за ОВОС е изготвен за максималните параметри на ветрогенераторите – мощност до 5 MW, кула до 170 м, ротор до 140 м. Всяка промяна на конкретния модел, при условие, че не надхвърля посочените параметри, не изисква нова ОВОС. Ако параметрите бъдат надхвърлени, процедурата се преразглежда.
- Пазарните условия в сектора се развиват динамично. Определянето на конкретен производител на етап ОВОС е практически нецелесъобразно, тъй като до реалното строителство минават години, а технологиите непрекъснато се усъвършенстват.
- ОВОС се извършва за "консервативен" (най-неблагоприятен) сценарий. Оценката на шума е извършена при максимално допустимото ниво от 106,9 dB(A) за класа мощност. В действителност съвременните турбини работят с по-ниски нива.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Възражението е НЕОБОСНОВАНО. Оценката по максимален сценарий е консервативен и защитен подход, гарантиращ, че реалното въздействие при всяко стечение на обстоятелствата ще е равно или по-малко от оценените.

2.5. Относно липсата на базови данни за качеството на въздуха, водата и почвата в с. Дъбово

ВЪЗРАЖЕНИЕ: В доклада няма данни за: качеството на въздуха в района; радиационния гама фон; качеството на питейните води; съдържанието на вредни вещества в почвите; интензитета на електромагнитните полета; границите на санитарно-охранителната зона на подстанцията.

Отговор на Експертния екип:

Доклада за ОВОС (Раздели 5.1 – 5.9) съдържа оценка на базовото състояние на всички компоненти на околната среда. По отношение на конкретните точки:

- Качество на въздуха: Оценено е в раздел 5.1. Територията около с. Дъбово е характеризирана като зона с добро до много добро качество на атмосферния въздух. За района не са характерни значими емисии от промишлени източници. РИОСВ-Стара Загора не разполага с данни за превишения на нормите.
- Почви: В раздел 5.3 е посочено, че на територията на Община Мъглиж не са констатирани замърсявания на почвите над МДК с тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители. Измерванията на радионуклиди не се изискват при ОВОС на ветроенергийни проекти, тъй като не е налице нито един механизъм на въздействие, чрез който ветрогенераторите биха могли да влияят на радиационния гама фон.
- Питейни води: Официалните становища от ВиК Стара Загора и Напоителни системи (Приложения № 12 и 13) потвърждават липсата на водопроводи и съоръжения в близост до ветрогенераторите. Мониторингът на качеството на питейната вода е задължение на ВиК дружеството и се извършва независимо от настоящия проект.
- Радиационен фон: Ветрогенераторите не генерират йонизиращо лъчение. Изискването за оценка на радиационен гама фон не е предвидено в нормативния обхват на ОВОС за ВЕИ проекти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Възражението е НЕОБОСНОВАНО. Докладът за ОВОС покрива всички компоненти, изискуеми съгласно действащата нормативна уредба. Допълнителните измервания, поискани от жителите (радиационен фон, ЕМП), не са нито нормативно задължителни, нито научно релевантни за ветроенергийни проекти.

2.6–2.8. По останалите твърдения

- **Конкретни модели (2.6):** Нормативна практика в ЕС е оценка по параметри (чл. 9 *Наредба за ОВОС*; Директива 2011/92/ЕС), а не по марка. Параметрите в ДОВОС са консервативни максимуми – реалното въздействие може единствено да е по-малко. **НЕОСНОВАТЕЛНО.**
- **Липсващи данни (2.7):** ДОВОС съдържа всички компоненти по Наредбата за ОВОС. Официалните данни на РИОСВ, РЗИ, ВиК са законосъобразно ползвани. Радиационен фон не се изисква при ВЕП. СОЗ на подстанцията е извън предмета на ИП. **НЕОСНОВАТЕЛНО.**
- **Мечки, вълци, елени (2.8):** 12-месечни теренни проучвания с утвърдена методология (IUCN). ИП е в открити пасища (НТП „пасище"), а не в горска зона – хабитат на едрите хищници. **НЕОСНОВАТЕЛНО.**
- **Изсичане на гора (2.8):** Всички имоти са с НТП „пасище". 88% (408.771 дка) от ПИ запазва предназначението. Твърдението за изсечени дървета е недоказано. **НЕОСНОВАТЕЛНО.**

III. ПО ЧЛ. 17, АЛ. 7 ОТ НАРЕДБАТА ЗА ОВОС – НЕПОСТЪПИЛИ АЛТЕРНАТИВНИ МЕТОДИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ИП ИЛИ НОВА ИНФОРМАЦИЯ ВЪЗ ОСНОВА НА НЕЗАВИСИМА ЕКСПЕРТНА ОЦЕНКА, РАЗЛИЧНА ОТ ПРЕДСТАВЕНАТА В ДОВОС

Правно основание: Чл. 17, ал. 7 от Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС (обн. ДВ бр. 25/2003 г., изм. и доп.) предвижда, че когато на етап обществено обсъждане са постъпили предложения за алтернативни методи за осъществяване на ИП и/или нова информация въз основа на независима експертна оценка, различна от представената в ДОВОС, компетентният орган може да поиска допълване на ДОВОС. Хипотезата изисква изпълнение на поне едно от двете основания.

3.1. Не са постъпили предложения за алтернативни методи за осъществяване на ИП

КОНСТАТАЦИЯ: НИТО ЕДНО ОТ ЗАСЕГНАТИТЕ ЛИЦА НЕ Е ПРЕДЛОЖИЛО АЛТЕРНАТИВЕН МЕТОД ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ИП ПО ЧЛ. 17, АЛ. 7 ОТ НАРЕДБАТА ЗА ОВОС

Понятието „алтернативен метод за осъществяване на ИП" включва конкретно предложение за: алтернативно местоположение; алтернативна технология; алтернативен мащаб или капацитет; алтернативно времево разпределение на дейностите; алтернативна конфигурация на съоръженията. Нито един от тези

елементи не е предложен от участниците в общественото обсъждане или в постъпилото писмено възражение.

Участниците са упражнявали **правото на несъгласие**, а не **правото на предлагане на алтернатива**. Тези две са различни права с различни правни последици по Наредбата за ОВОС. Несъгласието е ценна демократична проява, но не активира хипотезата на чл. 17, ал. 7.

ДОВОС вече съдържа изчерпателен анализ на **пет категории алтернативи** (раздел 4): вид енергиен източник (т. 4.1); местоположение (т. 4.2); инфраструктурни решения (т. 4.3); тип генератори (т. 4.4); нулева алтернатива (т. 4.5). Дори и да бяха постъпили такива предложения, те биха попадали в рамките на вече анализираните алтернативи.

3.2. Не е постъпила нова информация въз основа на независима експертна оценка, различна от представената в ДОВОС

Чл. 17, ал. 7 поставя **строги критерии** за квалифициране на нещо като „нова независима експертна информация“:

- **Научна новост:** нови факти или данни, непознати към момента на изготвяне на ДОВОС.
- **Независима експертна оценка:** изготвена от лицензиран независим експерт по съответната специалност с рецензирана методология – не общественото мнение или декларативното несъгласие.
- **Конкретно различие от ДОВОС:** конкретно различие в заключенията, оценките или методологията – не просто несъгласие с изводите.

Нито едно от постъпилите твърдения не отговаря на тези критерии:

- Изявленията в писменото възражение (вх. № 097/08.05.2026 г.) по темите за инфразвук, водоснабдяване, ЕМП и биоразнообразие представляват **обществено мнение и оспорване на изводите на ДОВОС**, а не нова независима информация, базирана на нови изследвания, измервания или данни.
- Изявленията на г-н Жеко Едрев (посочил се като „експерт по вредни физични фактори“ в протокола от 30.04.2026 г.) не са подкрепени с **лиценз, рецензирани публикации или измервателна документация**. Те представляват устни въпроси на обсъждането, на които компетентният екип е отговорил аргументирано.
- Твърдението на д-р Тоньо Бенев (бивш кмет) за „чувствителност на водоизточниците“ е основано на лично познание – ценна информация, но **не е независима хидрогеоложка или хидрохимична оценка**, потвърдена с технически доклад. Компетентните институции (БДИБР, ВиК, Напоителни системи) са изразили противоположни официални становища.
- Декларацията на г-н Симеон Венков (председател на ловната дружина) за наличие на мечки, вълци и елени е информация за по-широкия регион, но **не е зоологически доклад**, изготвен по утвърдена IUCN методология за конкретната зона на ИП.

Постъпилите твърдения са структурирани като **оспорване на вече анализирани в ДОВОС изводи**, а не като нова научна информация. **Самото несъгласие с научно обосновани заключения не представлява нова информация по смисъла на чл. 17, ал. 7** от Наредбата за ОВОС.

3.3. Относно ширината на пътищата и изсичането на горска растителност (Иван Смилов, Пламена Венкова)

ВЪЗРАЖЕНИЕ: Ширината на пътищата, необходими за обслужване на съоръженията. Необходимостта от изсичане на горска растителност. Твърдение, че се предвижда сеч на дървета.

Отговор на Експертния екип:

Пътищата за достъп до ветрогенераторите са проектирани съгласно специфичните изисквания на производителите на съоръженията. По отношение на конкретните въпроси:

- Ветрогенераторният парк е проектиран изцяло в земеделски земи (пасища) – ПИ 24342.152.143. Имотите-проект НЕ включват горски площи. Проектът НЕ предвижда изсичане на горски масиви, което е изрично потвърдено от Доклада за ОВОС.
- Ще бъдат използвани СЪЩЕСТВУВАЩИ полски пътища, очакълени за нуждите на строителството. Само на места, където не съществуват пътища, ще бъдат изградени нови пътни отсечки в рамките на земеделски имоти (пасища).
- Въздушният електропровод (ВЕЛ) от 2700 м е избран именно защото е с многократно по-малко въздействие върху почвата и растителността в сравнение с алтернативата за подземен кабел от 13 380 м. Анализът по методологията BEESI (раздел 4.3 от ОВОС) категорично доказва, че ВЕЛ е екологично по-благоприятната алтернатива.
- Растителността в местата на преминаване на кабелни трасета ще се възстанови в рамките на следващия вегетационен сезон – факт, потвърден от стотици реализирани проекти в България и Европа.

3.4. Относно въздействието върху дивата фауна – мечки, вълци, елени (Симеон Венков – председател на ловна дружина, Пламена Венкова)

ВЪЗРАЖЕНИЕ: Твърдение, че в района има присъствие на мечки, вълци и елени. Оспорване на заключението, че не са установени обитаващи популации на едри хищници в зоната на ИП.

Отговор на Експертния екип:

Проучванията за биоразнообразие и фауна са извършени при пълно спазване на стандартните научни методи:

- Проведени са едногодишни теренни проучвания, включващи обходи, поставяне на фотокапани и наблюдения. Методологията е одобрена от РИОСВ-Стара Загора.

- Важно разграничение: разликата между ОБИТАВАЩИ и ПРЕМИНАВАЩИ видове. Дори при наличие на преминаващи едри хищници (мечки, вълци), ключово значение имат конкретните им популации в непосредствената зона на ИП. Проектът се реализира в открити пасищни площи, извън горски масиви – habitat; нетипичен за целогодишно обитаване на едри хищници.
- ВЕП "Дъбово" е на разстояние над 1.25 км от природна забележителност и над 3.2 км от Защитена местност, и не попада в никоя защитена зона от мрежата НАТУРА 2000. Очевидно е, че площадката е избрана именно с цел минимизиране на въздействието върху чувствителни природни местообитания.
- Районът НЕ е в миграционния коридор ВИА Понтика – водещия миграционен маршрут за птици. Проведените изследвания на птици и прилепи са документирани в Доклада за ОВОС.
- За пълнота следва да се отбележи: ветрогенераторите ще бъдат оборудвани с SCADA система и биоакустични детектори. Програмата за мониторинг предвижда ежегоден мониторинг на птици и прилепи за целия период на експлоатация.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Оспорването на фаунистичните изследвания е НЕОБОСНОВАНО. Методологията е стандартна и одобрена. При преминаващи видове (не обитаващи) и при спазване на мерките за мониторинг, въздействието е оценено правилно като незначително. Пасищата са нетипичен хабитат за целогодишно обитаване на едри хищници.

3.5. Относно водоснабдяването на с. Дъбово (Иван Смилов, Светослав Бакоев, Тоньо Бенев)

ВЪЗРАЖЕНИЕ: Съществува сериозен проблем с водоснабдяването на с. Дъбово. Водоизточниците са чувствителни към промени в средата. Допълнителни строителни дейности могат да задълбочат проблема с водоснабдяването. Изразено притеснение, че строителните работи могат да доведат до проблеми с водоснабдяването.

Отговор на Експертния екип:

Загрижеността на жителите за водоснабдяването е разбираема и сериозна. Необходимо е да се направи ясно разграничение между СЪЩЕСТВУВАЩИ проблеми и ПОТЕНЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ на ИП:

- Ако с. Дъбово страда от хронични проблеми с водоснабдяването, тези проблеми ПРЕДХОЖДАТ реализацията на ВЕП и нямат причинно-следствена връзка с него. Решаването им е задължение на Общината и ВиК дружеството, независимо от настоящия проект.
- Фундаментите (до 5 м дълбочина) и пътищата (повърхностни конструкции) НЕ достигат значимите подземни водоносни хоризонти. В Доклада за ОВОС е категорично заключено, че ИП не предвижда и не е свързано с директно или индиректно отвеждане на замърсители в подземните води.
- Официалните становища от компетентните органи – Напоителни системи ЕАД и ВиК Стара Загора – удостоверяват, че в близост до площадката няма съоръжения за питейно-битово водоснабдяване, попадащи в техния обхват.

- В хода на строителството ще бъдат спазени стриктни изисквания за опазване на водите: предотвратяване на разливи, прилагане на сорбиращи материали при инциденти, химически тоалетни за работниците. Тези мерки са залегнали в Условията на ОВОС.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Опасенията за водоснабдяването са разбираеми, но НЕОБОСНОВАНИ в контекста на конкретния проект. Технически е невъзможно строителните дейности, описани в ИП, да влошат съществуващата водоснабдителна система при спазване на предвидените мерки. Съществуващите проблеми с водоснабдяването следва да бъдат адресирани от компетентните органи – Община Мъглиж и ВиК Стара Загора.

3.6. Относно въздействието върху общата екологична среда (Светослав Бакоев)

ВЪЗРАЖЕНИЕ: Критична позиция по отношение на въздействието върху околната среда – въздух, вода, животински свят.

Отговор на Експертния екип:

Докладът за ОВОС представлява комплексен научен документ, оценяващ ВСИЧКИ компоненти на околната среда. Обобщените заключения за всеки компонент са:

- АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ: По време на строителния период – незначително, краткосрочно, обратимо въздействие с малък териториален обхват. По време на ЕКСПЛОАТАЦИЯТА – НУЛЕВО въздействие от емисии (ветрогенераторите не генерират никакви емисии на вредни вещества при работа). Въглеродният отпечатък на турбините е 4.9 г CO_2e/kWh – многократно по-нисък от изкопаемите горива.
- ВОДИ: Не се очаква въздействие върху повърхностни и подземни води нито по време на строителство (при спазване на предпазните мерки), нито по време на експлоатация.
- БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ: Растителните видове в засегнатите площи не са защитени. Не се засягат защитени местообитания. Животинският свят на терена ще бъде минимално обезпокоен по време на строителство и ще се върне след приключването му. Мониторингът е задължителен за целия експлоатационен период.
- ПОЧВИ: Промяна на предназначението само на 9% от общата площ на имота (56.878 дка от 465.649 дка). 88% от площта остава пасище.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Общото възражение за въздействие върху околната среда е НЕОБОСНОВАНО предвид детайлните анализи в Доклада за ОВОС. Всеки компонент е разгледан поотделно и е оценен на база научни методи и измервания.

3.7. Относно позицията на местната общност (Д-р Душо Гавазов – Кмет на Община Мъглиж)

ВЪЗРАЖЕНИЕ: Позицията на местната общност следва да бъде водеща при вземането на *решения*. Кметът декларира, че до края на мандата му не ще бъде реализирано изграждане на ветрогенератори. Председателят на Общинския съвет потвърди тази позиция.

Отговор на Експертния екип:

Необходимо е да се разграничат две отделни плоскости: политическата и административна воля на местното самоуправление, от една страна, и задълженията по ОВОС процедурата, от друга.

- Обществеото обсъждане е ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ЕЛЕМЕНТ от ОВОС процедурата по силата на чл. 97, ал. 4 от ЗООС. Независимо от позицията на кмета, настоящата процедура следва да бъде проведена до юридическото си приключване, за да може компетентният орган (РИОСВ-Стара Загора) да вземе информирано решение.
- Декларацията на Кмета, че до края на мандата му 'няма да бъде реализирано изграждане', е политическо изявление, което не засяга законово регламентираните процедури, нито правата на инвеститора. Общинският съвет с Решение № 195/26.09.2024 г. вече е приел изработването на Частично изменение на ОУП – административен акт, пораждащ правни последици.
- Обществеото противопоставяне е важен социален фактор. Експертният екип отчита изразяването на 515 подписа срещу проекта. Същевременно обаче изразените мнения не могат да заменят научните оценки за въздействието върху околната среда. Задължение на ОВОС е да установи обективно дали въздействието е допустимо – отговорът на тоя въпрос не може да бъде определен от гласуване.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Позицията на местната общност е отчетена и уважена. Въпреки това, по нормативния ред ОВОС процедурата следва да приключи с мотивирано решение на компетентния орган, основано на научните данни в Доклада за ОВОС.

3.8. Относно инфразвука – въпрос на г-н Жеко Едрев – експерт по вредни физични фактори

ВЪЗРАЖЕНИЕ: Поставени въпроси относно инфразвука и използваната методология за оценката му.

Отговор на Експертния екип:

Г-н Едрев е поставил конкретни въпроси в качеството си на експерт. Отговорите са следните:

- Използваните литературни източници за оценка на инфразвука са съгласно международните стандарти и указания на Световната здравна организация (СЗО), Международната агенция за енергия от ВИЕ (IRENA) и научни публикации в рецензирани издания.
- Съвременните ветрогенератори (клас HAWT, мощност 3-8 MW) работят при ниски честоти на въртене на ротора (10-20 об/мин), при което инфразвукът в честотната лента 1-20 Hz е значително намален в сравнение с по-старите поколения. Технологичният напредък е измерим.
- Прагът на усещане на инфразвук от хора е около 85 dB при 20 Hz. При измерено разстояние от 5000 м до с. Дъбово, нивата са многократно под този праг.
- Приет е принципът на предпазливост (precautionary principle): в Програмата за мониторинг е предвиден мониторинг на акустичните параметри (включително в ниски честоти) при въвеждане в експлоатация и периодично впоследствие.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Въпросите на г-н Едрев са технически обосновани и отговорите на екипа са аргументирани. Мониторингът на акустичните параметри, включително инфразвука, е включен в Програмата за мониторинг – адекватна мярка при действащата нормативна среда.

3.9. Заключение – не се налага допълване на ДОВОС

ПРАВНО-НАУЧНО ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПО ЧЛ. 17, АЛ. 7 ОТ НАРЕДБАТА ЗА ОВОС

На основание извършения анализ на всички постъпили становища, мнения и възражения се констатира следното:

- **НЕ са постъпили** предложения за алтернативни методи за осъществяване на ИП по смисъла на чл. 17, ал. 7 от Наредбата за ОВОС;
- **НЕ е постъпила** нова информация въз основа на независима експертна оценка, различна от представената в ДОВОС;
- Постъпилото писмено възражение съдържа общественото мнение и несъгласие, но не отговаря на законовите критерии за „нова независима експертна информация";
- Изявленията на участниците в общественото обсъждане са в рамките на правото им на несъгласие – не на предлагане на алтернативи по смисъла на чл. 17, ал. 7.

Следователно, не са налице основанията по чл. 17, ал. 7 от Наредбата за ОВОС и НЕ СЕ НАЛАГА допълване на Доклада за ОВОС. Компетентният орган – РИОСВ-Стара Загора – не е длъжен и не следва да изисква допълване на документацията на посоченото основание.

IV. СИНТЕЗИРАНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Компонент	Строителство	Експлоатация	Обратимост	Оценка ДОВОС
Атмосферен въздух	Незначително	Нулево	Обратимо	✓ Допустимо
Повърхностни и подземни води	Незначително	Нулево	Обратимо	✓ Допустимо
Почви	Локално, незнач.	Постоянно, лок.	Частично	✓ Допустимо
Биоразнообразие (флора/фауна)	Незначително	Незначително	Обратимо	✓ Допустимо
Ландшафт	Локално	Визуално	Необратимо	✓ Допустимо
Шум (>20 Hz)	Незначително	Незначително	Обратимо	✓ Допустимо
Инфразвук (<20 Hz)	Незначително	Незначително	Обратимо	✓ Допустимо
Електромагнитни полета	Незначително	Незначително	Обратимо	✓ Допустимо
Здравен риск	Нисък	Нисък	–	✓ Допустимо
Отпадъци	Незначително	Нулево	Обратимо	✓ Допустимо

V. КРАЙНО ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След задълбочен анализ на всички постъпили възражения, екипът от независими експерти стига до следните заключения:

1. Всички направени възражения са разгледани и получават изчерпателен отговор. Нито едно от тях не представя нови научни данни или обстоятелства, пропуснати в Доклада за ОВОС.
2. Доказано е, че инвестиционното предложение за изграждане на ВЕП "Дъбово" ще окаже незначително въздействие върху всички компоненти на околната среда при спазване на предвидените мерки.
3. Проектът е в съответствие с националните и европейски политики за развитие на ВЕИ и намаляване на въглеродния отпечатък. Шестте ветрогенератора с обща мощност 30 MW ще произвеждат чиста електроенергия с въглероден отпечатък от само 4.9 г CO2e/kWh.
4. Ветрогенераторите са на разстояние 5000 м от с. Дъбово – 10 пъти над нормативния минимум. Всички акустични, вибрационни и електромагнитни показатели са в допустимите граници.
5. Програмата за мониторинг гарантира непрекъснат контрол на всички идентифицирани потенциални рискове за целия период на строителство и експлоатация.
6. Нулевата алтернатива (неизграждане на ВЕП) е по-неблагоприятна от гледна точка на националните цели за климатична неутралност и енергийна независимост, без да предотвратява реално значими вреди за околната среда в района.

✓ ОБЩО ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА КОЛЕКТИВА ОТ НЕЗАВИСИМИ ЕКСПЕРТИ

1. Постъпилото писмено възражение от **08.05.2026 г.** е **просрочено по чл. 97, ал. 6 ЗООС** – подадено след провеждане на общественото обсъждане на 30.04.2026 г.

2. **Всяко едно от направените твърдения е НЕОСНОВАТЕЛНО**: (а) фактически – противоречат на официални документи в ДОВОС; (б) правно-нормативно – изискват елементи извън задължителното съдържание по Наредбата за ОВОС; (в) научно-технически – почиват на физически невъзможни твърдения при дадените разстояния и параметри.

3. ДОВОС е изготвен в пълно съответствие с Наредбата за ОВОС и Директива 2011/92/ЕС. Всички компетентни органи (РИОСВ-Стара Загора, БДИБР, РЗИ-Стара Загора, „ВиК Стара Загора", „Напоителни системи", БАН) са участвали в процедурата без допълнителни изисквания.

4. Разстоянието от **5000 м** е **10 пъти над нормативния минимум** (чл. 141, ал. 1 Наредба № 14/2005 г.). Вредни нива на шум, инфразвук или ЕМП са физически невъзможни на това разстояние.

5. НЕ са постъпили алтернативни методи и **НЕ е постъпила** нова независима експертна информация по смисъла на чл. 17, ал. 7 от Наредбата за ОВОС. **НЕ СЕ НАЛАГА ДОПЪЛВАНЕ НА ДОВОС.**

6. При стриктно спазване на предвидените мерки, ВЕП „Дъбово" **НЕ ЩЕ окаже значително отрицателно въздействие** върху компонентите на околната среда и здравето на хората.

Въз основа на изложеното, екипът от независими експерти потвърждава заключението на Доклада за ОВОС: при стриктно спазване на предложените мерки за намаляване и предотвратяване на отрицателните въздействия, инвестиционното намерение за изграждане на ветроенергиен парк в землището на село Дъбово, Община Мъглиж, НЕ ЩЕ окаже негативно въздействие върху околната среда и здравно-хигиенните й аспекти.

Настоящата Обобщена справка е изготвена в съответствие с изискванията на **чл. 17, ал. 5 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда** (обн. ДВ бр. 25/2003 г., изм. и доп.) и се предоставя на компетентния орган РИОСВ-Стара Загора.

Ръководител на колектива от независими експерти:

Стоян Николов

Май 2026 г.